

7/7138
G.K.89

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 602

04 MAYIS 2009

Konu : Yazılı Soru Önergesi

05990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : T.B.M.M Başkanlığı'nın 18.03.2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11991 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Dr. Şenol BAL'ın tarafıma tevcih ettiği, 7/7138 esas nolu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü ve Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığından alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (3 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN ŞENOL BAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/7138)**

Soru 1:

Yüksek Planlama Kurulunun 17 Mart 2004 gün 2004/3 sayılı kararı ile, elektrik üretim ve dağıtım sektörlerinin serbestleştirilmesine ilişkin ilkelerin ve planların yer aldığı Strateji Belgesi yayınlanmıştır. Bu belgede öncelikli olarak dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesinin tamamlanması daha sonra da üretim sektörünün serbestleştirilmesi öngörülmektedir.

- Geçen 4 yıllık süre zarfında dağıtım bölge ya da şirketlerinin özelleştirilememesinin nedenleri nelerdir?

Cevap 1:

Yüksek Planlama Kurulunun 17 Mart 2004 gün 2004/3 sayılı kararı ile elektrik üretim ve dağıtım sektörlerinin serbestleştirilmesine ilişkin ilkelerin ve planların yer aldığı strateji belgesi yayınlanmıştır. Bu belgede öncelikli olarak dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesinin tamamlanması daha sonra da üretim sektörünün serbestleştirilmesi öngörülmektedir. Strateji belgesi çerçevesinde 02.04.2004 tarih ve 2004/22 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin (TEDAŞ) özelleştirme kapsam ve programına alınmasını müteakip TEDAŞ yeniden yapılandırılmıştır.

Elektrik dağıtım sektörü özelleştirme hazırlık çalışmalarına ve sektördeki geçiş dönemine yönelik olarak kanun değişiklikleri gerçekleştirilmiş, ihale hazırlık işlemleri yapılmış ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 31.08.2006 tarihinde İstanbul Anadolu Yakası, Başkent ve Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. özelleştirme ihaleleri başlatılmış, ancak söz konusu ihaleler 08.01.2007 tarih ve 2007/01 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile ertelenmiştir. 22.04.2008 tarih ve 2008/25 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş. ihalesinin iptal edilmesine, Başkent ve Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin özelleştirme ihale sürecine devam edilmesine karar verilmiştir. Bu çerçevede Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca Başkent ve Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. özelleştirme ihaleleri tamamlanarak, Özelleştirme Yüksek Kurulunun 19.09.2008 tarih, 2008/57 ve 2008/58 sayılı kararları çerçevesinde Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. deki %100 oranındaki hissenin devri 28.01.2009 tarihinde, Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. deki %100 oranındaki hissenin devri ise 11.02.2009 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Meram ve Aras Elektrik Dağıtım A.Ş. özelleştirme ihaleleri ise 25.09.2008 tarihinde tamamlanmış olup devir ile ilgili işlemler devam etmektedir. Özelleştirme programında bulunan diğer 14 adet dağıtım şirketinin özelleştirme hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

Soru 2:

Dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi tamamlanmadan, özelleştirme idaresinin, elektrik üretim sektörünün özelleştirilmesine yönelik çalışmalara başladığı, kamuoyunun malumudur.

- a. Bu durumda strateji belgesinde bir politika hatası mı yapılmıştır?
- b. Hazırlıkları süren ikinci strateji belgesi, bu politika hatasının bir sonucu mudur?
- c. Hazırlıkları süren ikinci strateji belgesi ile birinci strateji belgesinin hangi hüküm ve kararları değişecektir?
- d. Bu değişiklikler gerekçeli olarak kamuoyuna duyurulacak mıdır?
- e. Elektrik üretim sektöründe, kamu termik santrallerinin orta ve uzun dönemde arz-talep dengesinin sağlanması için öncelikli olarak rehabilite edilmesi gerekirken, bu santrallerle ilişkin uygulamayı düşündüğünüz özelleştirme politikası nedir?
- f. Yukarıdaki (e) maddesindeki konuyla bağlantılı olarak, Türkiye Kömür İşletmelerinin yakın zamanda özelleştirme programına dahil edileceği yönünde ilgili özleştirme idaresi başkanının açıklamaları basında yer almıştır. Bu durumda uygulanacak termik elektrik santralı özelleştirmeleri ile TKİ özelleştirmeleri arasında nasıl bir yöntem izlenecektir?

Cevap 2:

Elektrik enerjisi sektörü reformuna ilişkin olarak kısa ve orta vadeli yol haritası olan ve Yüksek Planlama Kurulunun 17 Mart 2004 tarihli kararı ile “Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi” yürürlüğe girmiştir. Söz konusu belgenin yayınlanmasından sonra reforma ilişkin gerekli yasal düzenlemeler tamamlanmış, uzun dönemli talep tahmin çalışması yapılarak yayımlanmış, dengeleme ve uzlaştırma uygulaması başlatılmış, geçiş dönemi sözleşmeleri tamamlanmış, fiyat eşitleme mekanizması uygulanmaya başlanmış, DSI Santrallerinin EÜAŞ’a devri sağlanmış, özelleştirmeye hazırlık çalışmaları kapsamında EÜAŞ portföy grupları oluşturulmuş, TEDAŞ Genel Müdürlüğü özelleştirme kapsam ve programına alınmış, dağıtım bölgeleri yeniden düzenlenerek şirketleştirilmiş, geçiş dönemi için bu bölgelere ait tarifeler belirlenmiş, dağıtım özelleştirme metodolojisi belirlenerek ihale işlemleri başlatılmış ve bazı bölgelerin özelleştirilmesine ilişkin olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından ihaleye çıkılmıştır. Görüleceği üzere, elektrik piyasasının oluşumunda ve özelleştirme sürecinde önemli adımlar atılmıştır.

Ancak, 4628 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden bu yana piyasanın gelişiminde gelinen durum, uygulama esnasında karşılaşılan aksamalar, arz-talep dengelerindeki değişimler ve yatırımların gerçekleşmesinde karşılaşılan güçlükler, hidrolik kaynakların ve kömür sahalarının enerji üretim amaçlı özel sektöre açılması, Yenilenebilir Enerji Kaynakları (YEK) Kanunu doğrultusundaki uygulamalar, değişen piyasa şartları ve diğer ülkelerin uygulama deneyimleri dikkate alınarak değerlendirilmiş ve 5784 sayılı “Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 26.07.2008 tarih ve 26948 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5784 sayılı kanunda başta arz güvenliğinin izlenmesi ve gerekli tedbirlerin alınmasına ilişkin hususlar olmak üzere yeni yatırımlara ilişkin teşvikler ve inşaatı devam eden yatırımlarda karşılaşılan sorunların giderilmesine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Bu bağlamda; gerekli kurulu gücün yedek kapasite ile oluşturulabilmesini teminen kapasite mekanizmaları oluşturulması, lisans verilen üretim tesislerinin gerçekleştirmelerinin izlenmesi, ilgili mevzuat kapsamında bu tesislerin öngörülen zamanda devreye girmesi için gerekli önlemlerin alınması, TEİAŞ tarafından yapılacak arz-talep dengesi çalışmalarında kullanılmak üzere, 5 yıl içerisinde işletmeye girecek ve arz hesabında dikkate alınacak lisanslı yeni üretim kapasite miktarları Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından izlenerek Bakanlığımıza düzenli aralıklarla bildirilmesi öngörülmektedir.

Bahse konu kanun değişikliği çerçevesinde mevcut strateji belgesinin revize edilmesi ihtiyacı doğduğundan, ilgili kurum/kuruluşların görüşleri alınarak yeni bir strateji belgesi hazırlanmış olup bahse konu taslak belgenin önümüzdeki dönemde YPK kararıyla kamuoyuna açıklanması planlanmaktadır.

Üretim tesislerinin özelleştirilmesine ilişkin işlemler, dağıtım özelleştirmesinde olduğu gibi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yürütülmekte olup söz konusu tesislerin özelleştirme metodolojisi henüz kesinleşmemiştir.

Elektrik Üretim A.Ş. ve bunlara bağlı varlıkların birlikte veya ayrı ayrı özelleştirilmesine ilişkin Danışmanlık Hizmet Alımı İhalesi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından Nisan ayının sonuna doğru sonuçlanacak olup Danışman ile birlikte mevcut durum analizinin yapılmasını müteakip strateji tespit çalışmaları gerçekleştirilecektir.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü özelleştirme kapsam ve programında olmayıp Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından özelleştirilmesine yönelik herhangi bir strateji belirleme çalışması bulunmamaktadır.